

นิษรา เข้มทอง 2552: ผลกระทบของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ต่อ
อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนของประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด
(มหาชน) ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุปรียา กวระเดชะคุปต์, Ph.D.
193 หน้า

การศึกษาผลกระทบของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ต่ออุตสาหกรรมเหล็กแผ่น
รีดร้อนของประเทศไทย ผ่านกรณีศึกษาบริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (SSI) มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาผลกระทบจากความตกลง JTEPA ที่มีต่ออุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนของประเทศไทย และต่อบริษัท
SSI เพื่อวางแผนทางในการปรับตัวเพื่อคงไว้ซึ่งความได้เปรียบเชิงแข่งขัน โดยแบ่งการวิเคราะห์ 2 ส่วนใหญ่ๆ
คือ (1) การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดด้วยดัชนีเฮอร์ฟิנדัล (HHI) เพื่อวัดการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม และ (2)
การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของตลาดเพื่อประเมินความได้เปรียบเชิงแข่งขันในระดับอุตสาหกรรมด้วย
แบบจำลองระบบเพชร (Diamond Model) และในระดับบริษัทผ่านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของบริษัท
SSI ด้วยมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA) ทั้งในสภาพก่อนและหลังมีความตกลง JTEPA

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปพบว่าประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะสินค้าเหล็ก ซึ่ง
สอดคล้องกับโครงการที่นักลงทุนญี่ปุ่นขอรับการส่งเสริมมากที่สุด อีกทั้ง อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า
ภายในประเทศไม่มีอุตสาหกรรมเหล็กขึ้นต้น และรัฐบาลพยายามผลักดันอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ตลาดโลก ทำ
ให้เหล็กแผ่นรีดร้อนถูกนำมาพิจารณาลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างกันภายใต้ความตกลง JTEPA

ผลการศึกษาระดับอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนของไทยก่อนและหลังมีความ
ตกลง JTEPA มีค่า HHI อยู่ที่ประมาณ 0.3 แสดงว่าโครงสร้างตลาดอยู่ในตลาดแข่งขันผู้ขายน้อยรายและไม่
เปลี่ยนแปลง โดยมีบริษัท SSI เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ และเมื่อศึกษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรม
เหล็กแผ่นรีดร้อนตามปัจจัยระบบเพชรก่อนและหลังมีความตกลงพบว่า อุตสาหกรรมเหล็กของไทยมีความ
ได้เปรียบเชิงแข่งขันน้อยกว่าของญี่ปุ่น ผู้ผลิตญี่ปุ่นจึงสามารถผลิตสินค้ามีคุณภาพสูงกว่า และมีราคาต่ำกว่าเข้า
มาแข่งขันในตลาดได้ ดังนั้น อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนของไทยจึงสูญเสียความได้เปรียบเชิงแข่งขัน

ผลการศึกษาระดับบริษัทพบว่าค่า EVA ของบริษัท SSI ก่อนและหลังมีความตกลง JTEPA มีค่าติดลบ
และมีแนวโน้มติดลบลดลง แสดงว่าบริษัทขาดทุนในเชิงเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน
หลังหักภาษี (NOPAT) สามารถชดเชยต้นทุนเงินทุนในการดำเนินการได้เพียงบางส่วน (Capital Charge) และ
สามารถชดเชยได้เพิ่มขึ้นแต่ยังไม่ทั้งหมด เพราะแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับอิทธิพล
จากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ดังนั้น บริษัท SSI จึงไม่สูญเสียความได้เปรียบเชิงแข่งขันหลังมีความตกลงเกิดขึ้น